

Ćicha duša

Moja duša je ćicha k Bohu,
kotryž mi pomha. (Psalm 62,2)

Kelko hary a njeměra je w swěće! Hdyž běch wóndano we wulkej kupnicy, tak běch po krótkej chwili wjesoly, hdyž móžach ju zaso wopušćić, dokelž so běžnje wužórli někajka hudźba z wótrerěčakow. Wobžarowach předawarki, kotrež dyrbja džeń wote dnja tajku haru znjesć. Někotři ludžo pak trjebaja prawje wjele hary a njeměra wokoło sebje. Tole je za nich wužadnje, zo bychy derje wukonjeli wšedne nadawki. Hdyž je wjele hektiki, tak so woni najlěpje čuja. Druzy pak so žedza bóle za měrom a pokojom. Jim stej nowočasna hektika a njeměr přećiwnje.

Nichtó njemóže w stajnym njeměrje žiwy być. Tež ći, kiž lubuja njeměr a wužadnja, trjebaja chwile wotpočinka a měra. Kak dóndžemy k měrej a pokojej? Swět, kajkiž je, njezměnimy. Tu abo tam so snadź někajke małe polěpšenje stawa, ale w cyłku widžane, dyrbimy wonkowne wobstejnoscě tajke wzac, kaž su. Naše słowo z 62. psalma pokazuje nam puć: „Moja duša je ćicha k Bohu, kotryž mi pomha.“

Měr a pokoj započina so w nas, w našej duši. Tole drje je jenički dypk, hdžež móžemy sami započinać něšto činić. Ale tež tu je trjeba, zo sej najprjedy rozpominamy cyły tón njeměr, kiž w nas je. Druhdy bojemy so přichoda, što wón nam přinjese. Ludžo, kiž so boja wo swoje džělowe městno, su žiwi we wulkich staroscach. Někotři boja so wo swoju strowotu. Što praja lékařo, budžeja mi pomhać móć? Změju ja bolosće přetrać? Zaso druzy maja mjerzanje w swójbje abo na džěle. W duchu diskutuja ze swojimi sobučłowjekami a njenamakaja při tym žaneho kónca. Su njespokojom ze swojim wosudom abo sej mysla, zo by druhdže kmaňšo było abo zo by so tójšto k lěpšemu změniło, hdyž by tón abo tamny čłowjek hinaši był, hač je.

Kak namakamy měr za swoju dušu? Što móžemy činić, zo by wona ćicha była? Tři mysle chcu nam na wutrobu klasć.

To přenje: Nutřkowny měr namakamy

Měr namakamy přez Bože słowo, hdyž je čítamy a w modlitwje rozpominamy. Kamjentnu skulpturu „Ruce z knihu“ je 1988 stworil Budyski wuměc Horst Welse.

Foto: Jürgen Maćij

přez dobre swědomje. Hdyž móžu ja sam wo sebi prajić, zo sym prawje jednał, tak je to wulke wolóženje, kotrež duši wěstotu dawa. Tohodla mamy sami za sebje wotmołwić na prašenje: Sym ja napřečo swojim blišim prawje jednał abo nic? Mam ja sam někajku winu na zwadach a mjerzanjach? Jelizo haj, tak bych dyrbjał wšo činić, zo by dóšlo k měrliwemu wujednanju. Njeje zdawna přeco tak, zo su druzy na wšem wina. Jenož hdyž spóznaju swój podžěl, móžu ja něšto činić, zo by so hubjeny staw polěpsil a zo namakam měr w swojej duši.

To druhe: Před Bohom, hdyž jeho słowo a kaznje chutnje bjerjemy, ženje njezmějemy čiste swědomje, chibazo so dowěrimy Jezusej Chrystusej, kiž je naše winy njesť a za naše wujednanje wopor swojeho žiwjenja přinjese. Tuž mamy so wotewrić wujednanju, kotrež nam Bóh poskići w swojim synje Jezusu Chrystusu, a přiwać woda-wanje.

To třeće: Ćicha duša je dar Boha same-

ho. Přez swoje słowo chce wón nam swój měr dać. Tón, kiž je napisał 62. psalm, měješe wjele přečerpcje swojich sobučłowjekow dla. „Kak dołho“, tak čítamy, „stejiće wy wšitcy za jednym, zo byšće jeho postorčili jako wisacu scěnu a roztorhanu muržu? Jich mysle jeno su, kak bychy jeho zahubili; woni maja spodobanje na tži.“ Tola modler psalma wučeknje so k Bohu a pyta pola njeho škit a pomoc: „Wón je moja skała a moja pomoc, mój škit, zo bych ja njepadnył.“ Při tym namaka modler nutřkowny měr: „Moja duša je ćicha k Bohu, kotryž mi pomha.“ Tež my namakamy měr přez Bože słowo, hdyž je čítamy a w modlitwje rozpominamy. „Njestarajće so! Njebojće so! Pójće sem ke mni wšitcy, kiž wy sprócni a wobćeženi sće, ja chcu was wokřewić.“

Słowa Swjateho pisma chcedza tež nam być pomoc, zo bychmy namakali nutřkowny měr, zo by duša ćicha była k Bohu, našemu Knjezej.

Jan Malink

Pučowanja japoštoła Pawoła

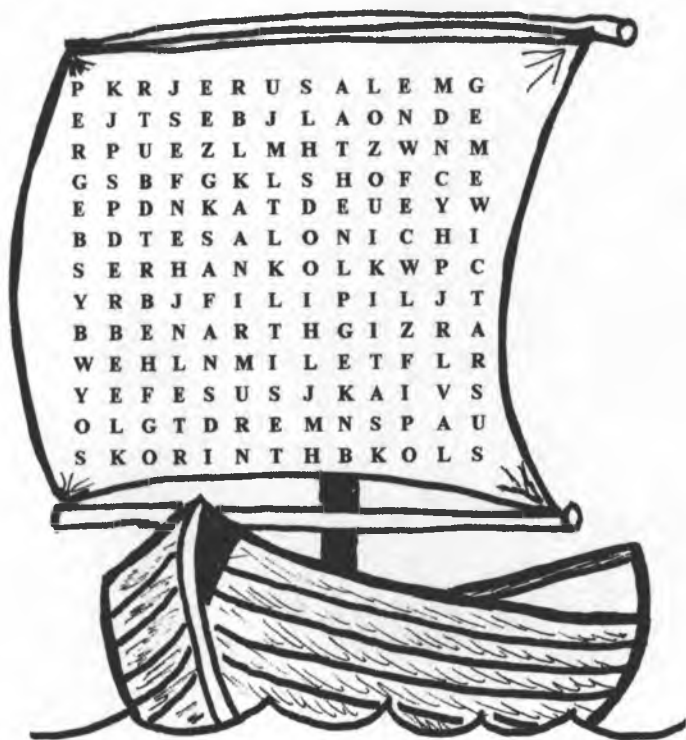
Lube džěci!

W Japoštołskich skutkach Noweho zakonja čitamy wo misioniskich pučowanjach japoštoła Pawoła. Slědowace města, kiž je Pawoł mjez druhim wopytał, su tu w pľachtaku wodorunje a padorunje schowane

Athen, Jerusalem, Filipi, Perge, Derbe, Milet, Tesalonich, Tarsus, Efesus a Korint.

Wjele wjesela při namakanju tutych městow přeje wam

Gabriela Gruhlowa

Listowa znamka k Lětu biblije

Němski póst je 16. januara 2003 k Lětu biblije wudał tutu wosebitu listowu znamku. Časopis Philatelie-Journal předstaji ju w swojim wudaću z januara/februara 2003 ze scěhowacym tekstom:

„Knihu knihow' ju mjenuja – bibliju. Je to jedna kniha a tola chowa we sebi cytu biblioteku. Žana druha kniha njeje tak daloko rozšěrjena a njebu tak husto přeložena. W njej je zapísane, štož su čłowjekojo w Israelu a w křescanskich cyrkwjach jako hłós a přitomnosť Boha nazhonili a wěрили. Wona je jednočacy zwjazk wšitkich křescanskich cyrkwjow. Njesměrnje wulki je jeje wliw na kulturu: Syły spisowacelow, komponistow, molerjow a twarskich mištrojow su čerpali z bibliskich tekstow. Džensniši wuznam čłowječeho prawa a čłowješkeje dostojnosće wotwodźuje so we hłownym z bibliskeje wěry wo Božej podobnosći čłowjeka. Tak stachu so spisy Stareho a Noweho zakonja ze swětowym kulturnym naměstwom čłowjestwa.“

Eli Bigonowa Nowa listowa znamka k Lětu biblije

Poswjećenje Serbskeje cyrkwje

Po wosom lětach twarjenja a wobnowjenja přepoda so posledni kónc tydženja w měrcu **Serbska cyrkej w Złym Komorowje jako „Byrgarski dom Serbska cyrkej“** zaso zjawnosći. Wopytowarjow wočakuje bohaty program:

Pjatk, 28. měrca

15.00 hodž. nutrnosť přepodaće domu towarstwu „Byrgarski dom Serbska cyrkej z. t.“ wotewrjenje fotoweje wustajeńcy Jürgena Maćija „Serbske cyrkwje we Łužicy“

Sobotu, 29. měrca

10.00 hodž. Dzeń wotewrjenych duri ze wšelakimi kulturnymi programami hač do wječora

Njedźelu, 30. měrca

9.30 hodž. swjedženska Boža služba
19.30 hodž. koncert Złokomorowskeho gospelowego chóra

List do Serbow: Ptači kwas, złoty kwas a druhe nazhonjenja

Hdyžkuli sej dom do Serbow dojdědu, so panca. Wšudže lute luže. Haj wšak, Łužica! Luba stara susodžinka bě mje na złoty kwas přeprošyla, na wulkotnu hosćinu z wjele ludźimi. Hižo před pjećdzesat lětami běch jako pjatnaćelětny cytu nóc sobu swjećić a rano do Rakec na bus chwatał, dokelž njebě so mi na šuli „módra pónđzela“ přizwoliła. Tež w tutym nastupanju běše direktor dr. Frido Měšk njenaprošny był. Dopominam so jara derje, zo bě zeleny kwas pola Fridec-Šofác třirěčny był: Nje-wjesćine přecelstwo z Wojerowskich stron, žony w narodnej drasće, serbowaše mjez sobu, nawoženjowaj staršej rěčeštaj mjez sobu pólsce, dokelž bě mać pólskeho rodu, a zbytk němcowaše. Tónkróć pak so jeno hišće němski rěčeše. Tola smě so nadal rjec a spěwać: Hišće serbstwo (cyle) njezhubjene, tež nic w Rakečanskich kónčinach. Młó-

da generacija počina so trochu na swoje korjenje dopominać. Štyri- abo pjećlětna holčka, jako so z hosćiny domoj hotowaše, wołaše přez cytu žurlu serbske „božemje!“.

Dzeń do teho běch wšak cyle připadnje sobu do Rakečanskeho „Sakskeho domu“ na ptačokwasne zarjadowanje Rakečanskeje pěstowarnje založil. A tu smědžeše so wuj pře šěsćlětneho synka swojeje sotrowki wjeselić, kak rjenje tón ze serbskej štučku nawoženju hraješe. Jeho mać je jeho hižo za serbsćinu na šuli přizjewiła. Wona sama njebě na serbsćinu chodžiła; nětk pak so pěknje prócuje serbskich kupcow pola serbskeho pjekarja serbsce poslužowac.

Pónđzelu po ptačim a po złotym kwasu mějach terminaj w Budyšinje. Dónđzech sej wězo tež do Smolerjec kniharnje. Posledni eksemplar Šatavovych „Národnostních menšin v Evropě“, kiž tam na polcy w

kućiku drěmaše, sluša nětk mi. To pak sym wjesoty, zo sym tule knihu wučušlił. Naposledk skedźbni mje přecelna młoda předawarka na „Towaršne basnje 17. a 18. lětstotka“. Njecham přehnać ..., ale mi so zda, zo je to literarna chłóšćenka.

Mějoch hišće kusk chwile, tuž dundach k dwórnišću. Přeco so hišće miholeše. Na tamnym boku dróhi teptaše serbska redaktorka do pedalow. Při tajkim wjedrje z kole som po puću!

W Budyskim dwórnišću: Nowinska budka běše něhdy naprawo byla. Někotry raz běch sej tam do Serbow dojděwši dzeń a čerwjenišu Nowu dobu kupił. Předawarnja nowin a wšeho možneho čisćaneho a nječisćaneho je nětk nalěwo. Serbske Nowiny? Hdže tež to! Nimaja je. Neues Deutschland pak nadal předawaja. Z protesta kupich sej Jüdische Allgemeine. **Hinc Šofta**

Nowy serbski zakon sakskeje krajneje cyrkwy

Kirchengesetz

über die kirchliche Vertretung des sorbischen Bevölkerungsteils der Evangelisch-Lutherischen Landeskirche Sachsens (Sorben-gesetz - SorbG)

Vom 18. November 2002
Reg.-Nr.: 1023 (7) 436

Die Landessynode der Evangelisch-Lutherischen Landeskirche Sachsens hat in Wahrnehmung der Verantwortung der Landeskirche, die besonderen kirchlichen Belange der in ihrem Gebiet lebenden Kirchgemeindeglieder sorbischer Volkszugehörigkeit zu vertreten und zu fördern und dafür geeignete rechtliche Voraussetzungen zu schaffen, das folgende Kirchengesetz beschlossen:

§ 1

(1) Zur Wahrnehmung der besonderen kirchlichen Belange sorbischer Kirchgemeindeglieder in den im sorbischen Siedlungsgebiet gelegenen Kirchgemeinden wird eine gemeinsame Vertretung gebildet, die den Namen „Sorbischer Kirchgemeindeverband“ trägt. Als sorbisches Siedlungsgebiet im Sinne dieses Kirchengesetzes gelten die im Sächsischen Sorbengesetz vom 31. März 1999 (SächsGVGl. S. 161) in der jeweils geltenden Fassung aufgeführten kommunalen Gemeinden und Gemeindeteile.

(2) Der Sorbische Kirchgemeindeverband ist eine Körperschaft des öffentlichen Rechts mit Sitz in Bautzen.

(3) Aufgabe des Sorbischen Kirchgemeindeverbandes ist es

1. für die geistliche Betreuung des sorbischen Bevölkerungsteils durch Wortverkündigung und Sakramentsverwaltung, Seelsorge, Unterweisung und sorbischsprachiges christliches Schrifttum zu sorgen;
2. sich um die Gewinnung sorbischen Nachwuchses im kirchlichen Dienst zu bemühen;
3. dafür zu sorgen, dass in den zum sorbischen Siedlungsgebiet gehörenden Kirchgemeinden mit sorbischen Bevölkerungsteil die besondere ethnische und sprachliche Identität der evangelischen Sorben gewahrt und gefördert wird;
4. die besonderen Belange evangelischer Sorben in Kirche und Öffentlichkeit darzustellen und zu vertreten.

(4) Aufsichtsbehörde für den Sorbischen Kirchgemeindeverband ist das Evangelisch-Lutherische Bezirkskirchenamt Bautzen.

(5) Dem Sorbischen Kirchgemeindeverband gehören als Mitglieder an:

1. Pfarrer, die zum sorbischen Bevölkerungsteil gehören oder sorbischen Gottesdienst halten;
2. je zwei zum Kirchenvorsteher wählbare sorbische Kirchgemeindeglieder aus den zum sorbischen Siedlungsgebiet gehörenden Kirchgemeinden, die von deren Kirchenvorständen zu entsenden sind;
3. bis zu fünf weitere zum Kirchenvorsteher wählbare sorbische Kirchgemeindeglieder, die von den unter Ziffer 1 und 2 genannten Mitgliedern berufen werden.

(6) Binnen vier Wochen nach dem in § 7 Abs. 1 genannten Zeitpunkt ist der Aufsichtsbehörde und dem Landeskirchenamt eine nach Kirchgemeinden gegliederte Liste der Mitglieder des Sorbischen Kirchgemeindeverbandes, in der die Mitglieder des Vorstandes besonders benannt sind, zu übermitteln. Diese Liste ist kirchenöffentlich bekannt zu machen.

§ 2

Organe des Sorbischen Kirchgemeindeverbandes sind die Mitgliederversammlung und der Vorstand.

§ 3

(1) Die Mitgliederversammlung beschließt insbesondere über

1. die Satzung des Sorbischen Kirchgemeindeverbandes und spätere Änderungen dieser Satzung;
2. Leitlinien für die Tätigkeit des Vorstandes zur Verwirklichung der Aufgaben des Sorbischen Kirchgemeindeverbandes;
3. die Bestellung des Vorstandes;
4. den jährlichen Haushaltplan des Sorbischen Kirchgemeindeverbandes;
5. die Entgegennahme des Jahresberichtes und die Entlastung des Vorstandes.

(2) Die Satzung des Sorbischen Kirchgemeindeverbandes bedarf der Genehmigung durch das Landeskirchenamt und ist im Amtsblatt der Landeskirche bekannt zu machen. Gleiches gilt für Satzungsänderungen.

(3) Einzelheiten über die Einberufung und Arbeitsweise der Mit-

Cyrkwinski zakon

wo cyrkwinski zastupnistwje serbskeho podžela wobydlerstwa Ewangelsko-lutherskeje krajneje cyrkwy Sakskeje (Serbski zakon - SerbZ)

z dnja 18. nowembra 2002
reg. č.: 1023 (7) 436

Krajna synoda Ewangelsko-lutherskeje krajneje cyrkwy Sakskeje je, wukonjejo zamohwitosć krajneje cyrkwy, zastupować a spěchować wosebite cyrkwinske naležnosće na swojim teritoriju bydla-cych wosadnych serbskeje narodnosće a za to stworić přihódne prawniske wuměnjenja, sčehowacy cyrkwinski zakon wobzamknyła:

§ 1

(1) Za spjeljenje wosebitych cyrkwinskih naležnosćow serbskich wosadnych we wosadach přislušacych serbskemu sydlen-skemu teritorij wutwori so zhromadne zastupnistwo, kotrež mjenuje so „Serbski wosadny zwjazk“. Do serbskeho sydlenkeho teritorija w zmysle tutoho cyrkwinskeho zakonja liča so komunalne gmejny a džele gmejnow, naspomnjene w sakskim Serbskim zakonju z dnja 31. měrca 1999 (SächsGVGl. s. 161) w aktualnje plaćiwje wersiji.

(2) Serbski wosadny zwjazk je korporacija zjawneho prawa ze sydłom w Budyšinje.

(3) Nadawk Serbskeho wosadneho zwjazka je

1. zaručić duchowne zastaranje serbskeho podžela wobydlerstwa přez wozjewjenje słowa a wudželenje sakramentow, dušepastyrstwo, rozwučowanje a serbskorěčne křesćanske pismowstwo;
2. prócować so wo zdobywanje serbskeho dorosta w cyrkwinskej službje;
3. starać so wo to, zo so w serbskemu sydlenkemu teritorij přislušacych wosadach ze serbskim podželom wobydlerstwa wosebita etniska a rěčna identita ewangelskich Serbow wobchowa a spěchuje;
4. předstajeć a zastupować wosebite naležnosće ewangelskich Serbow w cyrkwi a zjawnosći.

(4) Dohladowanska instanca za Serbski wosadny zwjazk je Ewangelsko-lutherski wobwodny cyrkwinski zarjad w Budyšinje.

(5) Serbskemu wosadnemu zwjazkej přislušeja jako sobustawy:

1. fararjo, kotřiž serbskemu podželej wobydlerstwa přislušeja abo serbsku Božu službu wotměwaja;
2. přeco dwaj za cyrkwinskeho předstejičerja wolomnaj serbskaj wosadnaj z wosadow, přislušacych serbskemu sydlenkemu teritorij, kotraž mataj so wot swojeho cyrkwinskeho předstejičerstwa wuslać;
3. hač do pjeć dalšich za cyrkwinskeho předstejičerja wolomnych serbskich wosadnych, kotřiž so wot sobustawow pod cyfru 1 a 2 mjenowanych powołaja.

(6) W běhu štyrjoch tydźenjow po terminje w § 7 wotr. 1 mjenowanym ma so dohladowanskej instancy a krajnocyrkwinskemu zarjadowe po wosadach rjadowana lisćina sobustawow Serbskeho wosadneho zwjazka sposrědkować, na kotrejž su člonoj před-sydstwa wosebj mjenowani. Tuta lisćina ma so w cyrkwinskej zjawnosći wozjewić.

§ 2

Organaj Serbskeho wosadneho zwjazka stej sobustawska zhromadźizna a předsydstwo.

§ 3

(1) Sobustawska zhromadźizna rozsudža předewšěm wo

1. wustawkach Serbskeho wosadneho zwjazka a pozdžišich změ-nach tutech wustawkow;
2. směrnicach za dželawosć předsydstwa k zwoprawdženju nadawkow Serbskeho wosadneho zwjazka;
3. powołanju předsydstwa;
4. lětnym hospodarskim planje Serbskeho wosadneho zwjazka;
5. schwalenju lětnje rozprawy a wuwjazanju předsydstwa.

(2) Wustawki Serbskeho wosadneho zwjazka dyrbja so wot kraj-nocyrkwinskeho zarjada schwalić a maja so w hamtskim łopjenu krajneje cyrkwy wozjewić. Tosame plaći za změny wustawkow.

(3) Nadrobnosće wo zwołanju a dželawosći sobustawskeje zhromadźizny rjaduja wustawki Serbskeho wosadneho zwjazka.

gliederversammlung regelt die Satzung des Sorbischen Kirchgemeinerverbandes.

§ 4

(1) Der Vorstand ist durch die Mitgliederversammlung alle sechs Jahre neu zu wählen. Der bisherige Vorstand bleibt jeweils bis zur Wahl des neuen Vorstandes im Amt.

(2) Der Vorstand besteht aus dem Vorsitzenden, dem stellvertretenden Vorsitzenden sowie drei weiteren gewählten Mitgliedern. Vorsitzender oder – bei Wahl eines Laien zum Vorsitzenden – stellvertretender Vorsitzender muss der Sorbische Superintendent (§ 5) sein.

(3) Der Vorstand hat den Sorbischen Kirchgemeinerverband zu leiten und ihn rechtlich und in der Öffentlichkeit zu vertreten. Er ist für die Erfüllung der Aufgaben des Sorbischen Kirchgemeinerverbandes auf der Grundlage der dafür von der Mitgliederversammlung beschlossenen Leitlinien verantwortlich.

(4) Der Vorstand hat insbesondere

1. Beschlüsse der Mitgliederversammlung auszuführen;
2. den jährlichen Haushaltplan des Sorbischen Kirchgemeinerverbandes aufzustellen und der Mitgliederversammlung zur Beschlussfassung vorzulegen;
3. Mitgliederversammlungen vorzubereiten und dazu einzuladen;
4. einmal jährlich der Mitgliederversammlung über seine Tätigkeit zu berichten.

(5) Einzelheiten über die Tätigkeit des Vorstandes regelt die Satzung des Sorbischen Kirchgemeinerverbandes.

§ 5

(1) Zur Wahrnehmung der nachfolgend genannten besonderen geistlichen Aufgaben für die evangelischen Sorben beruft das Landeskirchenamt einen dem sorbischen Bevölkerungsteil angehörenden oder sorbischen Gottesdienst haltenden Pfarrer in eine landeskirchliche Pfarrstelle. Dieser führt die Bezeichnung „Sorbischer Superintendent“. Die Besetzung und Übertragung der Pfarrstelle erfolgen nach Gehör des Sorbischen Kirchgemeinerverbandes gemäß § 1 Abs. 3 in Verbindung mit § 12 Buchstabe c des Pfarrstellenübertragungsgesetzes.

(2) Der Sorbische Superintendent trägt die Verantwortung für die seelsorgerliche Betreuung der dem sorbischen Bevölkerungsteil angehörenden oder sorbischen Gottesdienst haltenden Pfarrer und Kandidaten. Neben dem zuständigen Superintendenten ist er zur gottesdienstlichen Wortverkündigung in den im sorbischen Siedlungsgebiet gelegenen Kirchgemeinden berechtigt. Er hat dort das kirchliche Leben zu fördern und zu beaufsichtigen, soweit es sich um den sorbischen Bevölkerungsteil und um die Durchführung von Gottesdiensten und Gemeindeveranstaltungen in sorbischer Sprache handelt. An der Wahrnehmung der Aufsicht über diese Kirchgemeinden ist er durch den zuständigen Superintendenten bzw. das Bezirkskirchenamt zu beteiligen, soweit es sich um die besonderen Belange sorbischer Kirchgemeindeglieder handelt.

(3) Sein Wirkungskreis umfasst insbesondere:

1. die Teilnahme an Kirchenvisitationen in Kirchgemeinden des sorbischen Siedlungsgebietes, in denen sorbischer Gottesdienst gehalten wird;
2. die Mitwirkung an der Ordination und Einführung der Pfarrer in ihr Amt und an der Aufsicht über die Amtsführung, den Wandel und die Fortbildung der Pfarrer und Kandidaten in den zum sorbischen Siedlungsgebiet gehörenden Kirchgemeinden, soweit die Pfarrer und Kandidaten dem sorbischen Bevölkerungsteil angehören oder sorbischen Gottesdienst halten;
3. die Mitwirkung an Entscheidungen auf Beschwerden über diese Pfarrer, soweit nicht das kirchliche Disziplinarrecht etwas anderes vorschreibt;
4. die Vermittlung des amtlichen Verkehrs zwischen diesen Pfarrern einerseits und dem Landesbischof sowie dem Landeskirchenamt andererseits;
5. die Berichterstattung über kirchliche Vorgänge in den zum sorbischen Siedlungsgebiet gehörenden Kirchgemeinden an den Landesbischof oder das Landeskirchenamt gemeinsam mit dem zuständigen Superintendenten, soweit sorbische Belange berührt sind.

Der unmittelbare seelsorgerliche Verkehr zwischen dem Landesbischof und den Pfarrern wird dadurch nicht berührt.

(4) Einzelheiten des Dienstes des Sorbischen Superintendenten und seines Zusammenwirkens mit dem jeweils zuständigen Superintendenten regelt eine Dienstordnung, die das Landeskirchenamt nach Gehör des Sorbischen Kirchgemeinerverbandes erlässt.

§ 4

(1) Předsydstwo ma so wot hłownjeje zhromadźizny každe šěsć lět znowa wolić. Dotalne předsydstwo wostanje přeco hač do wólbow noweho předsydstwa w zastojnstwje.

(2) Předsydstwo zestaja so z předsydy, městopředsydy kaž tež třoch dalšich wolenych sobustawow. Předsyda abo – jeli bu lajk za předsydu wuzwoleny – městopředsyda dyrbi Serbski superintendent (§ 5) być.

(3) Předsydstwo ma Serbski wosadny zwjazk nawjedować a jón prawnisce a w zjawnosći zastupować. Wone je za spjelnjenje nadawkow Serbskeho wosadneho zwjazka na zakładze za to wot sobustawskeje zhromadźizny postajenych směrnicy zamołwite.

(4) Předsydstwo ma předewšm

1. zwoprawdźec wobzamknjenja sobustawskeje zhromadźizny;
2. načisnyć lětny hospodarski plan Serbskeho wosadneho zwjazka a jón sobustawskej zhromadźiznje k schwalenju předpožić;
3. přihotować sobustawske zhromadźizny a na nje přeprašować;
4. rozprawjeć jónu wob lěto sobustawskej zhromadźiznje wo swojej dźělawosći.

(5) Nadrobnosće wo dźělawosći předsydstwa rjaduja wustawki Serbskeho wosadneho zwjazka.

§ 5

(1) Za spjelnjenje w slědowacym mjenowanych wosebitych duchownych nadawkow pola ewangelskich Serbow powoła krajnocyrkwinski zarjad serbskemu podžělej wobydlerstwa přisłušaceho abo serbsku Božu službu wotměwaceho fararja na krajnocyrkwinske farske městno. Tutón mjenuje so „Serbski superintendent“. Wosadjenje a dowěrjenje farskeho městna přewjedzetej so po sluchanju Serbskeho wosadneho zwjazka wotpowědnje § 1 wotr. 3 kaž tež § 12 pismik c Zakonja wo dowěrjenju farskich městnow.

(2) Serbski superintendent je zamołwity za dušepastyrске zastaranje serbskemu podžělej wobydlerstwa přisłušacych abo serbsku Božu službu wotměwacych fararjow a kandidatow. Nimo zamołwiteho superintendenta je wón woprawnjeny k božoslužbnemu wozjewjenju słowa we wosadach přisłušacych serbskemu sydlen-skemu teritorij. Wón ma tam cyrkwinske žiwjenje přisporjeć a je dohladować, nastupa-li to serbski podžěl wobydlerstwa a přewjedzjenje Božich službow a wosadnych zarjadowanjow w serbskej rěči. Zamołwity superintendent resp. wobwodny cyrkwinski zarjad matak jemu wobdźělenje na dohladowanju nad tutymi wosadami zmōžnić, jedna-li so wo wosebite naležnosće serbskich wosadnych.

(3) Jeho wobłuk dźělawosće woprija předewšm:

1. wobdźelnistwo na cyrkwinskih wizitacijach we wosadach serbskeho sydlenkeho teritorija, hdžež so serbske Bože služby wotměwaja;
2. sobuskutkowanje při ordinationi a zapokazanju fararjow do jich zastojnstwa a při dohladowanju nad wukonjenjom služby, žiwjenskim wašnjom a dalekubłanjom fararjow a kandidatow we wosadach serbskeho sydlenkeho teritorija, přisłušeja-li fararjo a kandidaća serbskemu wobydlerškemu podžělej abo wotměwaja-li serbsku Božu službu;
3. sobuskutkowanje při rozsudach wo skōržbach nastupacych tutech fararjow, njepředpisuje-li cyrkwinske disciplinarne prawo něšto druge;
4. posrědkowanje zarjadniskeho wobchada mjez tutymi fararjami na jednej stronje a krajnym biskopom kaž tež krajnocyrkwinskim zarjadam na druhej stronje;
5. rozprawjenje wo cyrkwinskih podawkach we wosadach serbskeho sydlenkeho teritorija krajnemu biskopej abo krajnocyrkwinskem zarjadej zhromadnje ze zamołwitym superintendentom, nastupa-li to serbske naležnosće.

Njeposrědnjeho dušepastyrského wobchada mjez krajnym biskopom a fararjami so to njedōtka.

(4) Nadrobnosće služby Serbskeho superintendenta a jeho zhromadneho skutkowanja ze zamołwitym superintendentom rjaduje službny porjad, kotryž wuda krajnocyrkwinski zarjad po siuchanju Serbskeho wosadneho zwjazka.

§ 6

Die Evangelisch-Lutherische Landeskirche Sachsens fördert die Zusammengehörigkeit und unterstützt die landeskirchliche Grenzen übergreifenden Interessen der evangelischen Sorben. Zu diesem Zweck arbeitet sie insbesondere mit der Evangelischen Kirche der schlesischen Oberlausitz zusammen. Sie kann mit dieser Kirche eine einheitliche Zuständigkeit des Sorbischen Kirchgemeinerverbandes und des Sorbischen Superintendenten vereinbaren.

§ 7

(1) Die erstmalige Bildung des Sorbischen Kirchgemeinerverbandes und die Wahl seines Vorstandes haben bis zum 31. März 2003 zu erfolgen.

(2) Der neu gebildete Sorbische Kirchgemeinerverband ist Rechtsnachfolger des bisherigen sorbischen Kirchgemeinerverbandes und setzt dessen Tätigkeit fort.

(3) Zu dem in Absatz 1 genannten Zeitpunkt endet die Tätigkeit der bisherigen Sondervertretungen der sorbischen Kirchgemeinereile.

§ 8

Erforderliche Ausführungsbestimmungen zu diesem Kirchengesetz erlässt das Landeskirchenamt nach Gehör des Sorbischen Kirchgemeinerverbandes.

§ 9

(1) Dieses in deutscher und obersorbischer Sprache zu verkündende Kirchengesetz tritt am 1. Januar 2003 in Kraft.

(2) Gleichzeitig tritt das Kirchengesetz über die kirchliche Vertretung des sorbischen Bevölkerungsteils der Evangelisch-Lutherischen Landeskirche des Landes Sachsen vom 4. Januar 1949 (ABl. S. A 2) außer Kraft.

Das vorstehende Kirchengesetz wird hiermit vollzogen und verkündet.

Die Kirchenleitung
der Evangelisch-Lutherischen Landeskirche Sachsens
Kreß

§ 6

Ewangelsko-lutherska krajna cyrkej Sakskeje spěchuje zhromadźenstwo a podpěruje krajnocyrkwinske hranicy přesahowace zajimy ewangelskich Serbow. K tutomu zaměrej dźěla wona předešm z Ewangelskej cyrkwju šleskeje Hornjeje Łužicy hromadze. Wona móže z tutej cyrkwju jednotnu zamołwitosć Serbskeho wosadneho zwjazka a Serbskeho superintendenta wujednać.

§ 7

(1) Přenje wutworjenje Serbskeho wosadneho zwjazka a wólba jeho předsydstwa matej so hač do 31. měrc 2003 zeskutkownić.

(2) Nowowutworjeny Serbski wosadny zwjazk je prawniski naslědnik dotalnego serbskeho wosadneho zwjazka a wjedže jeho dźěl 1. dale.

(3) W tej pod wotrězkom 1 mjenowanej chwili skónči so dźěl 1. dale dotalnych wosebitych zastupnistwow serbskich wosadnych dźelow.

§ 8

Trěbne wuwjedźenske postajenja k tutomu cyrkwinskemu zakonj schwali krajnocyrkwinski zarjad po sluchanju Serbskeho wosadneho zwjazka.

§ 9

(1) Tutón cyrkwinski zakon, kotryž ma so w němskej a hornjoserbskej rěči wozjewić, nabudze z 1. januarom 2003 plaćiwosć.

(2) Zdobom zhubi cyrkwinski zakon wo cyrkwinskim zastupnistwje serbskeho podžěla wobydlerstwa Ewangelsko-lutherskeje krajneje cyrkwe kraja Sakskeje z dnja 4. januara 1949 (ABl. s. A 2) plaćiwosć.

Předležacy cyrkwinski zakon so z tym wuwjedže a wozjewi.

Cyrkwinske wjednistwo
Ewangelsko-lutherskeje krajneje cyrkwe Sakskeje
Kreß

Měnjnja k nowemu serbskemu cyrkwinskemu zakonj

18. nowembra 2002 je synoda sakskeje krajneje cyrkwe wobzamknyła nowy serbski cyrkwinski zakon. Z tym su so zakončili jednanja, kotraž trajachu bjezmała hač do poslednjeho wokomika. Bohužel so njeje poradžito, štož běše najprjedy jónu wotpolhadane było: docpěć zhromadny namjet krajnocyrkwinskeho zarjada a ewangelskich Serbow. Tole pak je zańdženosć a někajke rozličjenje tam a sem nima nětko hižo wulkeho zmysla.

Kajki rezultat je so docpěć? Chcu tu po dać swoje mysle.

Za wažne mam, zo wobchowaja ewangelscy Serbj rjadowanje na zakonskej runinje. Zastojnstwa, kiž so nětko wutworja, su wot synody schwalene a maja z tym wěsty zakład. Wobchowamy Serbski wosadny zwjazk jako korporaciju zjawneho prawa. Wón móže a dyrbi naše zajimy w zjawnosći a w cyrkwi zastupować. Jeho wutworjenje je tak zřadowane, zo so zastupjerjo Serbow přez cyrkwinske předstejičerstwa deleguja. Z tym so wobkrući, zo njesu tež předstejičerstwa zamołwitosć za serbske naležnosće. Zdobom ma wosadny zwjazk možnosć, dalších pjeć člonow powołać do swojich rjadow. (Tuta změna je so hakle na synodze přizwolila.) Dale wobchowamy Serbskeho superintendenta. W zakonju je so tež zapisala zasada spěchowanja ewan-

gelskich Serbow přez krajnu cyrkej. Tole sluša k pozitivnej bilancy noweho zakona.

Wšelake změny su so stali. „Wosebite

serbske zastupnistwa“ na wosadnej runinje su so šmórnyli. Tole je hladajo na naše položjenje zastupujomne. W zakonju njeje hižo zapisana funkcija Serbskeho su-

Prezidlj sakskeje synody při wobjednanju serbskeho zakona loni w nowemburu w Drježdźanach
Foto: M. Oelke

perintendenta jako wodzaceho duchowneho a wobstaće Serbskeje superintendenty jako wosebita institucija. By derje by to, hdyž njeby so tole wuskutkowało na njedobro při serbskim džěle.

Nowy cyrkwinski zakonj je potajkim, kaž je widjeć, kompromis. Něštožkuli je so docpěło, to tamne nic. Wutrobny džak wšitkim tym, kotřiž su sobu wuradźowali a džělali na nowym zakonju a kiž su hišće na synodze so prócowali wo wšelake polěpšenja. Wosebity džak njech so wupraja na tutym městnje sobustawam dotalnego Serbskeho wosadneho zwjazka, kotřiž su so w léce 2002 husćišo hač hdy prjedy podali do Budyšina na Michalsku faru k wuradźowanjam. Džak słuša tež wšitkim přecelam, serbskim a němskim, ewangelskim a katolskim, kaž tež wšitkim towarstwam, kiž su w nalěcu 2002 z mnohimi listami na krajnocyrkwinski zarjad w Drježdžanach naše serbske cyrkwinske naležnosće podpěrali.

Kajke nadawki leža před nami?

Sprěnja ma so hač do 31. měrc 2003 znowa wutworić Serbski wosadny zwjazk. Dwaj wosadnjaj z kóždeje dwurěčneje wosady mataj so wot cyrkwinskeho předstojicerstwa delegować. Móžni kandidaća su hižo nětko lubje prošeni, tute zastojnstwo přiwzać.

Jako druhi nadawk ma so wobsadzić městno Serbskeho superintendenta. Wšelake zarjadniske prašenja maja so hišće wujasníc, ale wobsteji nadžija, zo so městno hišće w přeměně 2003 wobsadzi.

Ale to najwažniše leži w tym, zo ma so potom dale wjesć a wobnowić džělo za ewangelskich Serbow. Póndže wo to, zo pod našimi znatymi skromnymi wuměnjemi zachowamy swěru swojich wótcow rěć a wěru, kaž je farar Kilian basnił. Wozjewjenje Božeho słowa w mačernej rěči a swjećenje sakramentow wostanje při tym centrum našeho skutkowanja. „Ja sym dobreje nadžije, zo tón, kiž je we was dobry skutk započat, jón tež dokonja hač do dnja Jezusa Chrystusa.“ (Fil. 1,6) **Jan Malink**

Do stawiznow ewangelskich Serbow w Sakskej zańdže léto 2002 jako pomnjeća hódne: Po wjac hač poł lětotku je so wobzamknył nowy cyrkwinski zakonj, kiž rjaduje dwurěčne žiwjenje we wosadach sakskeje lužicy.

Kotre dypki su mi na nowym zakonju wosebje wažne? Serbski wosadny zwjazk ze sydłom w Budyšinje wobsteji dale jako korporacija zjawneho prawa a smě z tym tež sobudžělaćerjow přistajíc. Wustawki zwjazka budu so dyrbeć nowe napisać. Po krajnocyrkwinskim přikładze móže sej zwjazk pječať wudžělać dać, tež swójski signet za zjawnostne džělo by so dyrbjať prawje bórže zhotowić a wužiwać. Tu so nadžijam na ideje wuměšce skutkowacych Serbow. Zhromadne džělo z Ewangelskeje cyrkwy šleskeje Hornjeje lužicy bu do noweho zakonja zapisane, tak zo móže so praktiske

džělo na podobne wašnje dale wjesć kaž dotal. A naposledk: Kaž hižo statnej serbskeje zakonjeje w Sakskej a Braniborskeje wozjewi so tež serbski cyrkwinski zakonj w Hamtskim łopjenu w němskej a w serbskej rěči.

Nadžijam so, zo napjelni so zakonj ze žiwjenjom – Bohu k česći a wosadam k wužitku.

Handrij Sembdner

Po tym zo bě so superintendent Siegfried Albert 1. haperleje 2002 na wuměnk podať, bě zastojnstwo Serbskeho superintendenta wosyroćene. W prašenju znawobsadženja bětšej cyrkwinske wjednistwo w Drježdžanach a Serbski wosadny zwjazk rozdžělného měnjenja. Cyrkwinske wjednistwo měješe wotpohlad, městno Serbskeho superintendenta njewobsadźene wostajíc, dokelž bě jenož hišće jedyn serbski farar, a město teho wutworić zastojnstwo „Beauftragter“. Serbja pak wobstejachu na Serbskim superintendencie. Dóstachmy tehdom wažnu podpěru našich přecelow w Českej a Pólskej. Wjele Serbow, němskich přecelow a serbskich towarstwow pisaše listy do Drježdžan, w kotrychž naše žadanja wobkrućichu. Po tym zo njebě rozmołwa z cyrkwinskim wjednistwom dnja 14.3.2002 žadyn rezultat wunjesta, přemyslowaše Serbski wosadny zwjazk na swojim wuradźowanju dnja 20.4.2002 wo wupuću z tuteho konflikta. Wurosće namjet, Serbski zakonj předžělać, wědzo, zo móžeja Serbja při tym tež podležeć. Z listom z dnja 24.4.2002 posrědkowaše Serbski wosadny zwjazk cyrkwinskemu wjednistwu swoje mysle wo předžělanju Serbskeho zakonja a poda přenje namjety. Nětk předleži nowy Serbski zakonj, kajkiž je jón nazymska synoda w nowembru 2002 wobjednała a schwaliła.

Ja drje njejsym zbožowny, zo su so prócowanja wo zhromadny naćisk zakonja ze stron cyrkwinskeho wjednistwa přetorhnyli, ale je derje, zo je čas sprócniwych rozmołwow swój kónc namakať.

Smy my Serbja nětk podleželi? Moje wosobinske měnjenje: ně! Nowy Serbski zakonj je kmamy naše serbske cyrkwinske žiwjenje rjadować. Čcu k temu štyri mysle podać:

1. Tak kaž dotal rjaduje so naše wosadne žiwjenje dale na zakadže zakonja, kiž je wot najwyšeho gremija našeje cyrkwy

Zastupjerjo Serbow při rozmołwje ze sakskim krajnym biskopom Volkerom Kreßom za čas schadźowanja synody

Foto: M. Wjenka

wobzamknjeny a so jenož wot tuteho gremija zaso zběhnyć abo změnić móže.

2. W preambli zakonja wuznawa so krajna cyrkej Sakskeje k swojej zamołwitosći, zajimy ewangelskich Serbow zastupować a spěchować. Mam tute wuznaće za wažne a móžu sej předstajíc, zo hodži so w swojim času na nje nawjazać.

3. Powoňanje člonow Serbskeho wosadneho zwjazka je so přewidnišo zradowało. Legitimacija člonow něčičišeho zwjazka bě dosć problematiska, dokelž njewobstejachu drje w žanej serbskej wosadze wosebite zastupnistwa, kajkež běchu w zakonju žadane.

4. Nadawki a zamołwitosće Serbskeho wosadneho zwjazka wotpowěduja tym w starym zakonju. To tež přiřtechi w dalokej měrje za nadawki Serbskeho superintendenta. Zo wón njemóže samostatnje serbskich fararjow ordiněrować, ale jenož zhromadnje ze superintendentom cyrkwinskeho wobwoda, bě hižo dotal tak we wosebitym službnym protokolu zapisane. Zo Serbski superintendent njeje hižo wodzacy duchowny serbskich fararjow, to nas boli. W tutym dypku je cyrkwinske wjednistwo swój wotpohlad přesadziło. Je pak móžno, zo njehraje tute prašenje za naše wosadne žiwjenje žanu wjetšu rólu.

Zakoneje maja funkciju, wěšte wobtuki towaršnostneho žiwjenja rjadować. Njedostatki zakonjow so hustodosć hakle po lětach pokazuja. Serbski zakonj wopisuje městno ewangelskich Serbow w systemje krajneje cyrkwy Sakskeje. W nim njejsu za Serbow žane priwilegije zapisane – to tež njejsmy chcyli. Wón budže naše žiwjenje w přichodnych lětach přewodźeć a jemu juristiski zakład dać. Kak so naše serbske wosadnje žiwjenje dale wuwije, zaleži na nas samych, na našej lubosći k našemu narodnej a rěči, na tym, kak derje móžemy z našeje cyrkwinskeje wyšnosću wobchadźeć a nic naposledk na Božim žohnowanju.

Měrcin Wirth

Za nowonatwar uniwersitneje cyrkwyje w Lipsku

Kaž sće z medijow zhonili, je wudyriła zwa-
da dla nowonatwara uniwersitneje cyrk-
wyje w Lipsku. Njepřestawajcy šćuwatej
uniwersita a město Lipsk zhromadnje z
namřewcami tych, kiž dachu tutu cyrkwe
spotorhać, přećiwu planam nowonatwara.
Nam Łužičanam móhła tuta rozkora po-
prawom wšojedne być, ale njeje to jenož
prašenje kultury a nabožneho rozestaje-
nja, kiž wusměrja naše woči do Lipska.
Jedna so tež wo prašenje wobchada ze
serbskim herbstwom daleko wot domizny.

W léce 1716 založichu ewangelscy serb-
scy studenća teologije Serbske předarske
towarstwo w Lipsku. W nim chcychu zwu-
čować předowanje w serbskej maćernej
řeči, zo bychy pozdžišo jako duchowni
móhli služić we Łužicy. Wot započatka sem
zhromadžowachu so w Lipsčanskej uni-
wersitnej cyrkwi swj. Pawoła a wotměwa-
chu tam swoje předowanske zwučowanja.

W tehdyšim času słušeše cyrkwe hižo ni-
male 200 lět uniwersiće. Wójwoda Moritz
bě jej něhdyši klóšter dominikanow St.
Pauli daril k spěchowanjmu studija Swjateho
Pisma a k česći Boha při sakskej krajnej
uniwersiće. Nimale 250 lět po založenju
předarskeho towarstwa, kotrež so pozdži-
šo „Sorabija“ mjenowaše, da cyrkwi nje-
přećelisce zmysleny SED-stat Boží dom roz-
buchnýt. Z tym zhubi uniwersita swoje du-
chowne a nabožne srjedzišće a Lipsk swo-
ju jeničku we wójnje njewobškodženu goti-
sku halowu cyrkwe. Antichryst bě po zdaću
dobył.

Triumf zda so dospoŕny być, jako so po
1990 uniwersita kaž tež město Lipsk spječo-
wašej přećiwu planam nowonatwara, ko-
tryž horstka ludźi namjetowaše. Argument
njebě w přenim rjedže architektoniskeho
abo kulturneho razu, ale wuchadžeše z
mylného měnjenja, zo je čas cyrkwe do-

skónčnje nimo. W uniwersiće 21. lětstotka
nima křesćanstwo ničo wjace pytać. Z ma-
wěriwosće a přehnateje kedźbliwosće při-
zamkny so tež teologiska fakulta tutomu
měnjenju. Sakska krajna cyrkwe mjelčeše.
Přećeljo móžneho nowonatwara so w Lip-
sku naswarjachu, wutłóčachu, nałžachu
a zjawnje směšachu. Ani diskusija wo tym,
na kajke wašnje by twar cyrkwe při Augu-
stusowym naměšće móžny był, so njedo-
pušći. Tehdyši rektor uniwersity, Cornelius
Weiß, trubješe twjerdženje do swěta, ko-
trež je so wjele razow wozjewiło a napo-
sledk tež wěriło, zo plaći nowonatwar cyrk-
we jednu miliardu (!) hriwnow. Złaha ža-
dacy teologoj so wotbychu z argumen-
tom, zo wšak ma so natwarić multifunkcio-
nalna rumnosć za nutnosće.

Wjednistwo uniwersity bě sej přezjedne:

Boží dom – w kajkejž-
kuli formje tež přeco
– njesmě so při Augu-
stusowym naměšće
twarić. Přez wědome
zamućenje so doc-
pě, zo njebě we wu-
pisanju za architek-
tow móžny twar cyrk-
we ani předwidžany.
Wotpowědnje zapo-
dachu so naćiski. Po-
měrnje njewotwisna
jury njewidžeše so w
stawje, spožčić pře-
nje myto, štož pod-
šmórny bjezradnosć
fachowcow. Njedži-
wajo na to chcyše
uniwersita twar for-
šerować, hdyž nic z
přeswědčacym naćis-
kom, tak potajkim z

jednym hinašim. Džěle twarskeje ležowno-
sće běchu so hižo dawno z wotpowědnymi
zřčenjemi přepodali najenkam.

Hakle wutrajnym prócowanjam Lipsčan-
skeho towarstwa Paulinow so poradzi skedźb-
nić němsku zjawnosć na čemne počinanja
při Augustusowym naměšće. Njehladajo
na mjeztym z cyłeho swěta došle protesty
– mjez druhim namotwješe 27 lawreatow
Nobelowego myta k nowonatwarej – wob-
steješej uniwersita a město na svojich
planach. Nastal by moderni zaměrowy twar
bjez wobliča, kotryž njeby ani w swojej
architekturje ani w svojim wužiwanju do-
pominał na Boží dom. Teologiska fakulta
tomu nochcyše překować. Sakska krajna
cyrkwe dale mjelčeše. Jenož romsko-katol-
ske biskopstwo Drježdžany-Mišno přilubi
podpěru. Mjeztym pak dohlada so sakske
knježerstwo šěrokeho zjawneho zajima a
zwešći, zo so do wupisanja za architektow
njebě dowoliła žana chutna diskusija wo
natwarje cyrkwe, tak zo bě hižo wupisanje

było iregularne. Po jednohlásnym wobzamk-
njenju kabineta kónc januara 2003 podpěra
sakske knježerstwo nětko nowonatwar.

Zaměrne škaranje wubudži na to ludźi,
kiž maja so za wojowarjow wěry. Poroki
napřećo katolskej cyrkwi sahaja wot njeeku-
meniskeho zaděrženja hač k wumjetowa-
nju, chcyć Lipsk na „zymne wašnje christia-
nizować“ (něhdyši rektor Cornelius Weiß).
Sakska ewangelska krajna cyrkwe so dotal
přećo hišće njeje na kwalifikowane wašnje
zwurazniła. Wjednistwo uniwersity mobili-
zuje studentow z tym, zo jim barbi, zo spó-
žera nowonatwar cyrkwe pjenjezy za nu-
znje trěbne čitarnje a seminarske rumno-
sće. Při tym so wědomje zamjelči, zo njetrje-
ba uniwersita ničo za tónle nowonatwar
płaćić, dokelž přewozmu to priwatni daril-
celjo. Nimo toho chce uniwersita tak a tak

Uniwersitna cyrkwe swj. Pawoła a Augusteum, hłowny twar
Lipsčanskeje uniwersity, w léce 1955

Repro: priwatne

Chronologija

1229: Položi so zakladny kamjen za klóšter a cyrkwe dominikanow.

1240: Cyrkwe so poswjeći.

1543: W běhu reformacije přepoda wójwoda Moritz klóšter a cyrkwe uniwersiće.

1545: Martin Luther poswjeći cyrkwe jako ewangelsku uniwersitnu cyrkwe. Za studentow teologije stanje so wona z wažnym wukubłanišćom.

1943: Po zničanju Lipsčanskeje katolskeje cyrkwe hospoduje uniwersitna cyrkwe katolsku wosadu.

1959: Wobzamkny so, zo ma so Lipsk stać ze „socialistiskim wulkoměstem“.

30.5.1968: Dopolnja w 10.00 hodź. bu uniwersitna cyrkwe rozbuchnjena.

1970: Natwar džensnišich uniwersitnych twarjenjow.

1992: Založi so byrgarska iniciatiwa za nowonatwar cyrkwe a Augusteuma (towarstwo Paulinow)

džěl płoniny wuhotować jako wikowanske pasmo z wobchodami, z čehož je widjeć, zo so prašenje njedosahaceho městna jenož wudawa.

Cyrkwi njepřećeliske nastajenje při Lipsčanskim Augustusowym naměšće by dyr-
bjało skónčnje kóždého křesćana wubu-
dźić a jemu woči wotewrić. Tu njeńdže wo
kulturne abo architektoniske prašenja.
Tu dže wo městno cyrkwe w našej towarš-
nosći. Wobzarować je, zo skića tež křesće-
njo přećiwnikam cyrkwe argumenty přeći-
wo twarej uniwersitneho Božeho domu.
Přećož tutym njeje jenož cyrkwe w srjedzišću
města a uniwersity čerń we woku, ale woni
su zasakli přećiwnicy wěry a zaprěwarjo
stawiznow. Wot Ulbrichta zahajene niče-
nje namaka swoje dopjelnjenje w demon-
straciji tehdyšich bojowych towaršow a
naščuwanych Lipsčanskich studentow, k
čemuž tak a tak hižo snadna ličba Lipsčan-
skich křesćanow w dalokej měrje mjelčeše.

Jens Buliš

Powěšće

Drježdźany. Składnostnje Lěta biblije 2003 je sakske kultusowe ministerstwo wupisało wubědźowanje za młodžinu pod heslom „Korjenje wotkrywać – biblija džensa“. Šulerjo a šulerki w Sakskej su namołwjeni so na kreatiwny wašnje ze Swjatym Pismom rozestajeć. Swoje wuslědky w formje tekstow, filmow, hudźby atd. móža hač do 15. julija zapodać. Najlěpše džěta so mytuja.

Turnow. W tudyšej cyrkwi swjećeše njedzelu, 26. januara, wokoło 40 kemšerjow přenju lětušu Božu službu w delnjoserbskej rěči. Předowanje měješe Juro Frahnaw z Picnja, scenje čitaše Měto Pernak z Berlina. Přichodne delnjoserbske kemše budu druhi džen jutrow w Picnju.

Berlin/Zhorjelc. Nowa cyrkej, kiž ma klětu ze zjednoćenjom Berlin-Braniborskeje cyrkweje a cyrkweje šleskeje Hornjeje Łužicy nastać, ma rěkać „Ewangelska cyrkej Berlin-Braniborska-Łužica“. Na tele mjeno dojednachu so zastupjerjo wobaju cyrkwjow 1. februara na zeńdženju w Berlinje. Dorskónčnje wobzamknyje pak so nowe pomjenowanje hakle nazymu.

Klětno. Z dzaknej Božej službu spominaše tudyša ewangelska wosada 2. februara na wuchowanje swojeje wsy před 13 lětami. Klětno měješe so stać z woporom brunicy, po přewróće pak sej wobydlerjo 1990 wuwowowachu dalewobstaće swojeje wsy.

Smječkecy. Ze swjedženskiemi kemšemi rozžohnowaše so wosada 2. februara ze swojej fararce Friederike Müller. Wot lěta 1996 bě wona w Smječkecach skutkowała a sej za krótki čas zdobyła wulku dowěru a připóznaje mjez swojimi wosadnymi kaž tež mjez katolskimi Serbami we wsy a wokoliny. Za jeje čas je so Boží dom wotnutřka wobnowił a w lěće 2001 woswjećil 100lětny jubilej swojeho wobstaća. Fararce, kotraž přewza jako swój přichodny nadawk rektorstwo maćerneho domu diakonisow w Borsdorfje pola Lipska, dadža mnozy njerady woteńć. Na rozžohnowanskich kemšach so jej z wjele stron dzak za jeje spomóžne skutkowanje w Smječkecach wupraji.

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Čornobohska/Czornobohstr. 12, 02625 Budyšin/Bautzen

Redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethow/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 0 35 91/60 07 11)

Čišć: Čišćernja DELANY tzwr w Njeswaćidle
Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625 Bautzen

Přinoški a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00

Pomhaj Bóh wuchadza měsačnje. Spěchuje so wot Zatožby za serbski lud. Lětny abonement plaći 8 €.

Bukecy. Za ponowjenje narowneho pomnika fararja Jana Wawera († 1728) na tudyšim kěrchowje chcedža Bukečanscy Serbja pjenjezy darić. Tole je tudyša Domowinska skupina w februaru wobzamknyła. Jan Wawer slušese k tym štyrjom duchownym, kiž su přenju serbsku bibliju z lěta 1728 do serbsčiny přeložili. Jeho narowny pomnik ma so w blišim času ponowić a we wobłuku konferency „275 lět serbska biblija“ lětsa w septembru znawa poswjećić.

Delni Wujězd. W bliskosci Bjerwałdskeho jězora ma so něhdyša Łučanska cyrkej, kiž je so před lětdziesiątkami stała z woporom brunicy, w mjeńšim formaće zaso natwarić. Služić pak njebudže w přenim rjedze jako Boží dom, ale jako zetkawanišćo, kiž dopomina na wotbagrowanej wsy Łučo a Šepšecy. Cyrkwinska wěža změje wysokosć 14 metrow a ma wopytowarjam služić jako wuhladnišćo. Při nutřkownym wuhotowanju cyrkweje chcedža tež serbscy gymnaziasća z Budyšina pomhać.

Berlin. W Berlinskej Serbskej kulturnej informaciji přednošowaše teologa Steffen Tusching 13. februara wo poměrje ewangelskeje cyrkweje w Pruskej k Serbam za čas němskeho kejžorstwa.

Zbožopřeća

Dnja 17. měrcy woswjećil knjeni **Elsa Grofina** w Bošecach swoje 80. narodniny. Jubilarke je člonka Serbskeho ewangelskeho towarstwa, swěrna serbska kemšerka w swojej Poršiskej wosadze a wopytowarka kubłanskich a serbskich cyrkwinskih dnjow. Samsny džen swjeći w Berlinje knjz **Měto Pernak** swoje 65. narodniny. W Serbach je wón znaty za swoje njesprócnawe skutkowanje jako předsyda Mašicy Serbskeje a spěchowar serbskeho cyrkwinskeho žiwjenja w Delnej Łužicy. Tuchwilu přihotuje sobu nowe wudaće delnjoserbskich spěwarskich. Husto wobdźěli so tež na serbskich cyrkwinskih dnjach w Hornjej Łužicy. K jubilejnym narodninam přeje woběmaj narodninarjomaj wjele zboža předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Bóh žohnuj jeju dalši puć žiwjenja.

Dary

W januaru je so darilo za Pomhaj Bóh 60 €, 25 €, 20 € a 15 €. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Spominamy

Před 125 lětami, dnja 17. měrcy 1878, je so w Psowjach w Minakatskej wosadze do žiwnošćerskeje swojby narodzil **Arnošt Lodni**. Po ludowej šuli wukubta so w Budyšinje na wučerstwo. Přenje pođra lětdziesiątk bě we Wóslin-ku, Klukšu a Łupoji z wučerjom. 1913 powołaču jeho za kantora do Bukec, hdžež je hač do swojeje smjerće ze žohnowanjom skutkował.

Hač do 70. žiwjenskeho lěta bě nawoda šule, hač do 81. lěta kantor w cyrkwi a hač do 90. lěta dirigent cyrkwinskeho chóra. Na wuměnkú je wosadze tež jako katechet služil.

Arnošt Lodni bě we wosadnym džěle ze spuščomnym sobudźělaćerjom Bukečanskeho fararja a pozdźišeho serbskeho superintendenta Gustawa Mjerwy. Wobaj spěchowastaj to serbske w swojej wosadze – „serbskej dubaj“ ludžo jeju tohodla mjenowastaj. W nacistiskim času staj kruty rjap wobchowastaj a za to tež njeluboznosć na so wzałoj; Farar bu do Němcow wupokazany, kantor wzda so šulskeho direktorstwa. Pod kantorom Lodnijom měješe cyrkwinski chór tež wobšěrnny serbski repertoire. Sam je za njón wjele serbskich kěrlušow spisat a přeložil.

Kantor Arnošt Lodni zemrě 1969 w Bukecach a je tam pochowany.

Přeprašujemy

02.03. Estomihi

- 10.00 kemše z Božim wotkazanjom na Michalskej w Budyšinje (farar Malink)
- 11.45 nutrnosć w serbskim rozhłosu (farar Malink)

15.03. sobota

- 15.00 serbske ekumeniske popođnjo w Drježdźanach (farar Malink)

16.03. Reminiscere

- 08.30 kemše z Božim wotkazanjom w Poršicach (farar Malink)
- 11.45 nutrnosć w serbskim rozhłosu (farar Buliš)

30.03. Laetare

- 11.45 nutrnosć w serbskim rozhłosu (farar Malink)

06.04. Judika

- 10.00 kemše na Michalskej w Budyšinje (farar Malink)